

A FEJLESZTŐ ÉRTÉKELÉS ÉS A TANÍTÁSI MÓDSZEREK KÖLCSÖNHATÁSA

Hunya Márta

Országos Közoktatási Intézet

Kulcsszavak: fejlesztő értékelés, személyre szabott oktatás, aktív tanulás

Az OECD Oktatáskutatói és Innovációs Központja (CERI) nyolc ország oktatási rendszerében és pedagógiai gyakorlatában keresett jó példákat a formatív (alakító, fejlesztő, formáló) értékelési módokra a 13–18 évesek körében. A kutatást magát, valamint az esettanulmányokat *Vass Vilmos* fogja tárgyalni, ez az előadás az övé szerves folytatása.

Az előadás arra világít rá, hogy milyen szerepe lehet a fejlesztő értékelésnek a tanulás fejlesztésében, és milyen pedagógiai feltételeknek kell érvényesülniük az osztályteremben ahhoz, hogy a módszer alkalmazható legyen.

A 8 oktatási rendszerben, 7 országban zajló kutatás során osztálytermi látogatások nyomán 19 iskolában készültek esettanulmányok. Megvizsgálták a szakpolitikai kereteket (jogszabályok, ösztönzők, útmutatók, segédanyagok, különleges kezdeményezések, innovatív programok, tanártovábbképzés), valamint a helyi szakértők segítségével kiválasztott, minta értékű gyakorlatot folytató iskolákban óralátogatásokat végeztek és interjúkat készítettek, megvizsgálták az iskola dokumentumait is.

Az előadás azokra az eszközökre összpontosít, amelyeket a tanárok bevihetnek az osztályba, és amelyek segítségével nem csak a fejlesztő értékeléshez kapnak segítséget, hanem a tanulás tanításához, a felelős tanulói magatartás kialakításához, az önismeret fejlesztéséhez, végeredményben az egész életen át tartó tanulásra való felkészítéshez.

Bár a fejlesztő értékelés nem az oktatás minden problémáját megoldó csodaszer, hatékony eszközt kínál a jó teljesítménnyel, a tanulói eredmények fokozott méltányosságával és az egész életen át tartó tanulásához szükséges tudás és készségek kialakításával kapcsolatos célok elérésére. E célok elérésére pedig azoknak a rendszereknek van nagyobb esélyük, amelyek igyekeznek feloldani a fejlesztő értékelés szélesebb körű gyakorlását akadályozó feszültségeket, és elősegítik az értékelés kultúrájának terjedését. Az osztályteremben ezek a gátak elsősorban a túl hagyományos és egyben túl merev, tanárcentrikus tanítási módszerekben rejlenek. A fejlesztő értékelés gyakorlati eszközei visszahatnak az osztályban alkalmazott tanítási és tanulási módszerekre, indirekt módon azokat is fejlesztik.

Mivel a fejlesztő értékelés csak az aktív tanulásba ágyazva képes rendszerszerűen és hatékonyan működni, hozzájárulhat a pedagógiai módszerek általánosabb megújulásához is. Az eddigi hazai disszeminációs alkalmakon érdeklődéssel fogadták a tanárképzésben, tanártovábbképzésben és a pedagógiai intézetekben dolgozó kollégák azokat a gyakorlati eszközöket, amelyeket eddig adaptáltunk, illetve kidolgoztunk. Ezek bemutatása, az új eszközök alkalmazásának lehetősége alkotják az előadásnak az eredeti kutatás ismertetésén kívüli hozzáadott értékét.